

Sacerdoci comú i sacerdoci ministerial¹

La vocació primera i radical de tot home

Sembla oportú iniciar aquest escrit, que tractarà del sacerdoci comú dels fidels i del sacerdoci ministerial, recordant que la constitució *Lumen Gentium* del Concili Vaticà II situa aquesta qüestió en el capítol segon titulat "El Poble de Déu" i després d'haver comparat «l'Església de Crist» amb «el poble d'Israel segons la carn, el pelegrí del desert».²

En parlar de Poble de Déu, el Concili va voler destacar abans de tot l'aspecte de pertinença, possessió, proximitat de Déu respecte a aquest poble. És el poble que Déu guia, és el seu poble. És bell el text d'Isaïes: «He posat les meves paraules a la teva boca i a l'ombra de la meva mà t'he amagat, per estendre els cels, fundar la terra i dir a Sió: Tu ets el meu poble».³

Les mateixes afirmacions han de fer-se de l'Església, el nou poble de Déu. Abans que parlar de les seves dimensions més visibles i estructurals, cal contemplar-la com a ciutat de Déu, com a temple i casa on Déu habita, com a esposa i com a cos de Crist i així destacar que l'Església és «com un sagrament o senyal i instrument de l'íntima unió amb Déu i de la unitat del gènere humà»⁴, en la qual tots els homes estan cridats a trobar-se amb la Paraula i la Presència de Jesús ressuscitat. Aquesta és veritablement la voluntat de Déu, convocar i reunir en Crist tots els homes, fent-los participar de la vida divina per l'acció de l'Esperit Sant. És una proposta de comunió.

I per això, l'home, que ha de reconèixer-se a si mateix com un ser en projecte amb intel·ligència i llibertat per construir la seva vida, té davant de si la gran possibilitat de trobar-se amb la crida i l'oferta que Déu li fa: reproduir en la seva vida la imatge de Crist, l'home perfecte, el Fill amat del Pare, i així recuperar la semblança divina deformada pel primer pecat.⁵

Aquesta és la vocació primera i radical de tot home: «Creixeu en la gràcia i en el coneixement del nostre Senyor i Salvador Jesucrist» (II Pe 3,18). A partir d'aquesta crida, el camí cristià s'inicia amb el baptisme, sagrament pel qual el batejat s'uneix a Jesucrist i s'integra al poble de Déu. Els membres del poble de Déu són anomenats fidels i l'Església rebrà el nom de *Congregatio fidelium*, o en expressió del Concili Vaticà II: «Congregació de tots els creients que miren Jesús com a autor de la salvació i principi de la unitat i de la pau».⁶

La condició de fidel és anterior a qualsevol diferenciació posterior. El baptisme crea una igualtat radical entre tots els membres de l'Església i d'aquí deriven els drets fonamentals del cristià. A partir de la seva nova condició de batejats, els fidels no deixaran de participar en l'escolta de la paraula i en la celebració dels signes

¹ Conferència pronunciada a les XXXVII Jornades de Qüestions Pastorals de Castelldeusa (28 i 29 de gener del 2002).

² *Lumen gentium*, n.9.

³ Is 51,16.

⁴ *Lumen gentium*, n.1.

⁵ Cf. *Lumen gentium*, n.22.

⁶ *Lumen gentium*, n.9.

sacramentals, especialment en l'Eucaristia, de tal manera que el cristià podrà ser definit com l'oient, l'orant, el penitent, el combregant.

Així apareix l'Església en la seva dimensió invisible i primordial: la comunió dels homes amb Déu i entre si, amb Jesucrist, en l'Esperit Sant. Per això, «l'Església mai no ha deixat de reunir-se per celebrar el misteri Pasqual: llegint quant a Ell es refereix en tota l'Escriptura, celebrant l'Eucaristia, en la qual es fa present la victòria i el triomf de la seva mort i donant gràcies al mateix temps a Déu pel do inefable en Crist Jesús per a lloar la seva glòria per la força de l'Esperit Sant».⁷

El sacerdocí comú dels fidels

Les anteriors consideracions ajuden a comprendre millor la raó o les raons per les quals podem parlar de sacerdocí comú o de sacerdocí dels fidels. Quan parlem de sacerdocí dels fidels ens referim a la seva mateixa vida, a la seva existència davant Déu. Es tracta, per tant, d'un sacerdocí existencial que comprèn tots els moments de la vida cristiana. El Vaticà II afirma: «Tots els deixebles de Jesucrist perseverant en l'oració i en l'alabança a Déu han d'oferir-se a si mateixos com a hostia viva, santa i grata a Déu; han de donar testimoni de Crist en tot lloc i, a qui els la demanés, han de donar raó de l'esperança que tenen en la vida eterna».⁸

No es tracta, per tant, d'uns actes rituals sinó de l'ofrena de la pròpia vida que pren exemple de la donació de Crist Jesús al Pare i als homes. Només sota l'impuls de l'amor de Déu és possible aquesta transformació de l'existència per la qual realment i ontològicament participen del sacerdocí de Crist.

En la carta als Hebreus s'explica el sacerdocí dels fidels insistint en el culte «en esperit i veritat». En les cartes de Sant Pau, en canvi, predomina l'evangelització i el testimoni. Ambdós aspectes són esmentats en la descripció sempre citada del text de la primera carta de Sant Pere.⁹

El cristià exerceix, més que en cap altre moment, el sacerdocí comú quan participa en la litúrgia santa de l'Església, associant el seu lliurament al de Jesucrist, sacerdot etern. Aquesta experiència inefable configura tota l'existència cristiana, i a partir d'ella el cristià esdevé testimoni d'allò que ha vist i ha sentit. Així exerceix el seu sacerdocí comú quan anuncia la fe, quan serveix en la caritat als germans, quan ajuda segons les seves forces a les accions apostòliques, quan tracta i ordena els afers temporals.

No resulta difícil trobar en els textos del Beat Josep maria la doctrina fins aquí exposada. Així, per exemple, en *És Crist que passa* escriu:

«El cristià està obligat a ser *alter Christus, ipse Christus*, un altre Crist, Crist mateix. Tots, pel Baptisme, hem estat constituïts sacerdots de la nostra pròpia existència, *a fi d'oferir sacrificis espirituals, agradables a Déu, per Jesucrist* (1 Pet II, 5), per dur a terme cadascuna de les nostres accions en esperit d'obediència a la voluntat de Déu, perpetuant així la missió del Déu-Home.»¹⁰

⁷ *Sacrosanctum Concilium*, 6-7.

⁸ *Lumen gentium*, n.10.

⁹ Cf. 1 Pet 2, 9-10.

¹⁰ J. Escrivá, *És Crist que passa*, Rialp, Barcelona, 1989, n. 96.

I en un altre text diu:

«Afirmes que vas entenent de mica en mica el que vol dir ‘ànima sacerdotal’... No t’enfadis si et contesto que els fets demostren que ho comprens només en la teoria. –Cada jornada et passa el mateix: al vespre, a l’examen, tot són desigs i propòsits; al matí i a la tarda, a la feina, tots són peròs i excuses.

Així és com vius el ‘sacerdoci sant, per oferir víctimes espirituals, agradables a Déu per Jesucrist?’»¹¹

I encara una tercera citació digna de remarcar:

«Si actues –vius i treballes– de cara a Déu, per raons d’amor i de servei, amb ànima sacerdotal, encara que no siguis sacerdot, tota la teva acció adquireix un genuí sentit sobrenatural, que manté unida la teva vida sencera a la font de totes les gràcies.»¹²

El sacerdoci ministerial

Al servei del sacerdoci comú dels fidels existeix a l'Església el sacerdoci ministerial o jeràrquic. Els que reben el sagrament de l'orde, en tant que batejats participen del sacerdoci comú o existencial de tots els fidels, però per l'ordenació són cridats a participar de la missió de Jesús. Aquesta és la característica del sacerdoci ministerial: participar en la missió.

Joan Pau II, en l'exhortació apostòlica *Pastores dabo vobis*, ha explicat amb gran força i claredat la relació entre la missió confiada per Jesús ressuscitat als deixebles amb l'estreta unió d'ells amb Jesús i el Pare. Bisbes i preveres són cridats, com els primers deixebles, a prolongar la presència de Jesucrist, únic i suprem pastor davant de la comunitat que els ha estat confiada. Ells ho fan proclamant la paraula, celebrant els signes sacramentals que ofereixen la salvació i reunint a tots en la caritat.

Aquesta missió, no obstant això, no pot reduir-se a una obra humana. És una acció que se sustenta en el Senyor de l'Esperit, la força que ve de dalt. És precisament pel sagrament de l'orde pel qual descendeix sobre l'ordenat l'Esperit Sant que li configura a Crist, li impulsa a la santificació pròpia i li enriqueix amb aquella caritat pastoral que ha de ser la síntesi de l'existència sacerdotal posada al servei de l'Església.

Aquest és el ministeri ordenat, que s'inicia com a crida i enviament per continuar l'obra de Jesús davant dels homes, al servei dels creients. Diu Joan Pau II, en l'esmentada exhortació apostòlica: «El sacerdoci junt amb la paraula de Déu i els signes sacramentals, al servei dels quals està, pertany als elements constitutius de l'Església. El ministeri del prevere està totalment al servei de l'Església, per a la promoció de l'exercici del sacerdoci comú de tot el poble de Déu.»¹³

¹¹ J. Escrivá, *Solc*, Rialp, Barcelona, 1992, n. 499.

¹² J. Escrivá, *Forja*, Rialp, Barcelona, 1992, n. 369.

¹³ Joan Pau II, Exh. Apos. *Pastores dabo vobis*, n. 162.

Els fidels necessiten participar en la celebració dels signes de l'Església, perquè en ells reconeixen la presència de Jesús ressuscitat per a la seva pròpia santificació i creixement cristià. Per això, el bisbe i el sacerdot són enviats a servir a aquest poble sacerdotal i a realitzar la sagrada litúrgia, en nom de tots a glòria del Pare per Jesucrist, en l'Esperit.

Els fidels necessiten una comunitat fraternal en la qual puguin donar el seu testimoni, exercir el seu apostolat i desplegar els carismes rebuts de l'Esperit. El bisbe i el sacerdot serveixen a aquest poble sacerdotal edificant la comunitat en la unitat i la caritat.

En conclusió: el sacerdoci ministerial fa possible que els fidels exerceixin el sacerdoci comú. Aquell serveix a aquest. La missió episcopal i presbiteral estan al servei de l'existència cristiana dels fidels.

El Beat Josepmaria es fa ressò d'aquesta doctrina, en escriure: «Amb aquest sacerdoci ministerial, que difereix del sacerdoci comú de tots els fidels essencialment i no amb diferència de grau (cfr. Const. *Lumen Gentium*, n. 10), els ministres sagrats poden consagrar el Cos i la Sang de Crist, oferir a Déu el Sant Sacrifici, perdonar els pecats en la confessió sacramental i exercir el ministeri d'adoctrinar la gent, *in iis quae sunt ad Deum* (Heb 5,1), en tot i solament en allò que fa referència a Déu».¹⁴

Tot i fer palès el sacerdoci comú del fidels, deixa ben clar, però, que «a la funció santificadora del laic, li cal la funció santificadora del sacerdot, que administra el sagrament de la Penitència, celebra l'Eucaristia i proclama la Paraula de Déu en nom de l'Església».¹⁵

Mons. Jaume Traserra
Bisbe de Solsona

¹⁴ *És Crist que passa*, ibid, n. 79.

¹⁵ *Converses amb Mons. Escrivà de Balaguer*, Rialp, Barcelona, 1991, n. 69.